

Andrzej Koperski

Przemyśl, ul. Rycerska

Informator Archeologiczny : badania 12, 194-195

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PRZEMYSŁ
ul. Rycerska

Muzeum Okręgowe
w Przemyślu

Badania prowadził mgr Andrzej Koperski. Finansował WKZ w Przemyślu. Trzeci sezon badań. Cmentarzysko "staromadziarskie" z X wieku, obiekty osady prahistorycznej z okresu halstacznego i z późnego okresu wpływów rzymskich.

Stanowisko położone jest w dzielnicy Zasanie, na wyeksponowanym wycinku jednego ze wzgórz, po lewej stronie Sanu.

Odsłonięto dalsze cztery groby /nr 7-10/ stanowiące część cmentarzyska oraz przebadano cztery obiekty z osady prahistorycznej.

Wśród grobów, w dwóch: nr 7 i 9 odsłonięto szkielety. Uchwycono prostokątny zarys jamy grobu nr 9. Szkielety zalegały na głębokości około 60 cm. Złożone były w pozycji wyprostowanej, na wznak, z rękami wyciągniętymi obok. Pochówki zorientowane były wzdłuż osi E-W, głową ku zachodowi. W obu grobach brak było wyposażenia. Nieco odmiennie były pozostałe dwa obiekty grobowe /nr 8, 10/, w których zachowały się jedynie zęby ludzkie i w obu wystąpiły naczynia wczesnośrednio-wieczne. Ponadto zaobserwowano nieznaczne zaciemnienia, mogące stanowić ślady jam grobowych. W grobie nr 10 zauważono, że zęby w ilości 29 sztuk znajdują się w układzie anatomicznym. Bez bliższych uściśleń antropologicznych trudno obecnie o szczegółową interpretację ostatnich dwóch obiektów.

Ze wstępnej analizy planu dotychczas odkrytych 10 grobów, można odczytać układ cmentarzyska, które ułożone było wzdłuż krawędzi terasy na osi E-W, z kulminacją w części zachodniej, gdzie wystąpiły groby wojowników z koniem i bogatym wyposażeniem. Prawdopodobnie groby ułożone były w niewielkich poprzecznych rzędach. W wyniku ostatnich badań zarysowała się granica północna i południowa cmentarzyska. Groby odkryte w 1978 roku stanowią integralną część cmentarzyska, związanego z kręgiem kultury "staromadziarskiej" i datowanego na X wiek.

Z obiektów prahistorycznych na szczególną uwagę zasługuje obiekt oznaczony nr 13, o kształcie kolistym, średnicy około 3 m, zagłębiony do około 1,2 m o prostym dnie. Obiekt zawierał ponad sto fragmentów rogów zwierzęcych ze śladami obróbki, w tym surowiec, odpady, półfabrykaty i gotowe wyroby, m. in. fragmenty płytek grzebieni. W obiekcie wystąpił także zespół interesujących zabytków, jak moneta rzymska z brązu /nieokreślona, ze względu na zły stan zachowania/, fragmenty brązowych zapinek w tym kabłąk zapinki z wysoką pochewką, 2 żelazne dłutka, 2 szydła żelazne, żelazny grot oszczepu, drobne ułamki przedmiotów z żelaza i brązu, fragment bursztynowego paciorka, ośłka kamienna /? / oraz duża ilość ceramiki głównie naczynia garnkowate, drobne

ułamki naczyń stołowych, fragmenty ceramiki siwej m. in. duża część dzbana z ornamentyką gładzoną, który nawiązuje do form kultury czernihowskiej.

Na podstawie wyposażenia obiekt należy datować na późny okres rzymski, być może na jego wczesną fazę. Zwraca uwagę fakt, że jest to jedna z nielicznych w Polsce pracowni rogowniczych z okresu rzymskiego. Z nią wydaje się być związany obiekt nr 16, który przypuszczalnie spełniał funkcję mieszkalną. Odkryto poza tym obiekty: jamy zawierające ułamki ceramiki, w tym w oznaczonej nr 12 ułamki naczyń przypuszczalnie grupy tarnobrzeszkiej.

Materiał i dokumentacja z badań znajduje się w Muzeum Okręgowym w Przemyślu.

Ze względu na unikatowy charakter stanowiska i jego zagrożenie pilną potrzebą jest kontynuowanie badań w 1979 roku.

PRZEMYSL
Zamek - Przygródek

PP. Pracownie Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczna
Oddział Rzeszów

Badania prowadził mgr Stanisław Lewandowski, Finansowała Wojewódzka Dyrekcja Rozbudowy Miast i Osiedli Wiejskich w Przemyślu. Pierwszy sezon badań. Podgrodzie wczesnośredniowiecznego zespołu osadniczego. /XI-XII w. /.

Badania zlokalizowano na północno-wschodnim skraju plateau w górza zamkowego,

Zaobserwowano układ nawarstwień z czytelnym śladem warstwy kulturowej XI-XII wiecznej, relikdami wału /? / oraz z szeregiem poziomów niwelacyjnych od XIII wieku po lata międzywojenne.

Warstwy wczesnośredniowieczne były obficie nasycone materiałem ceramicznym m. in. wystąpiły fragmenty amfor, naczynia typu przemyskiego, pokrywki.

Warstwa z XVI-XVII wieku zawierała fragmenty kafli, ceramiki siwej i białej oraz naczynia mezzomajolikowe.

Przewiduje się kontynuację badań.

PRZEMYSL
Zamek

P. P. Pracownie Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczna
Oddział w Rzeszowie